

Van: Waterschap Vallei en Veluwe <areumer@vallei-veluwe.nl>
Verzonden: dinsdag 9 mei 2023 13:18
Aan: marten@brascamp.com
Onderwerp: Nieuwsbrief 12, april 2023

[Bekijk online](#)

Nieuwsbrief 12 Lampenbroek, mei 2023

Informatiebijeenkomst: uitwerking schetsontwerp

Afgelopen zomer is het schetsontwerp tijdens twee excursies toegelicht. Het projectteam is daarna verder gegaan met de uitwerking van dit schetsontwerp. De verwachting is dat de uitwerking, waarover u in deze nieuwsbrief meer leest, net voor de komende zomervakantie klaar is. Omdat dat ook het moment is waarop de benodigde ontheffingen en vergunningen aangevraagd worden, willen we de plannen en uitwerking eerst met u delen. De verwachting is dan ook dat we na de zomervakantie een informatiebijeenkomst kunnen houden. Samen met de klankbordgroep bedenken we een invulling voor deze bijeenkomst. In de nieuwsbrief die in de zomer verschijnt, leest u hier meer over.

Voorontwerp inrichtingsplan gereed

In maart 2022 is het schetsontwerp Herstel verdroogde natuur, beekherstel en klimaatadaptatie Lampenbroek vastgesteld. In het schetsontwerp staat het plan op hoofdlijnen: welke percelen als natuur worden gebruikt en/of voor natuur ingericht moeten worden. Ook is in het schetsontwerp de nieuwe ligging van de Verloren Beek en van de Loenense Beek getekend.

Van schetsontwerp naar inrichtingsplan

In de tweede helft van 2022 is adviesbureau Aveco de Bondt gecontracteerd om het schetsontwerp via een voorontwerp uit te werken tot een inrichtingsplan. De fase waarin we nu zitten, noemen we de planfase. In deze fase worden onderstaande zaken verder berekend en uitgewerkt en verwerkt in het voorontwerp:

- De grootte van de dwarsprofielen voor de nieuw te graven beken en watergangen;
- De hoogte van de waterstanden in de beken bij een afvoersituatie die één dag per tien jaar optreedt;
- De grondwaterstanden in de wintersituatie en in de voorjaarssituatie in zowel het natuurgebied als ook in het omliggende landbouwgebied;
- Bepaling waar een zogenoemde randsloot, dit is een sloot tussen het natuurgebied en de overige percelen, moet komen;

- De inrichting van het westelijk deel van het natuurgebied als foerageergebied voor de (beschermde) dassenfamilie in het projectgebied;
- Een ontwerp voor de onderhoudsroutes langs de watergangen en de beheerpaden voor de terreinbeheerder.

Inrichtingsplan

Het voorontwerp is op 13 april j.l. uitgebreid toegelicht aan en doorgesproken met de leden van de klankbordgroep. Ideeën die zij gaven, worden meegenomen bij de verdere detaillering in het inrichtingsplan. Dit plan wordt vervolgens rond mei/juni verwacht. Daarna wordt het inrichtingsplan officieel ter inzage gelegd, waarbij iedereen een zogenoemde zienswijze kan indienen. Dat kan een verbeteruggestie zijn, maar u kunt ook een specifieke zorg uitspreken of iets wel wenselijk is of niet. Met deze stapsgewijze uitwerking verwachten Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten, dat zowel de belangen van het natuurgebied als ook de belangen van de omwonenden tot hun recht komen.

Bodemonderzoekers actief

Mogelijk heeft u ze zien lopen. De afgelopen dagen waren medewerkers van onderzoeksbureau Aveco de Bondt of Poelsema Veldwerk Bureau in het projectgebied actief met het verrichten van (bodem)onderzoek. Deze onderzoeken zijn gedaan om eventuele grondvervuiling in beeld te brengen. Bij het inrichten van het gebied wordt gegraven en is het nodig dat deze plekken in beeld zijn.

Heeft u de kraanvogel gezien?

"Al rijdend over de Voorsterweg zie ik op maandag 20 maart in mijn ooghoek een grote vogel verschijnen. Verrek, het is hem echt! Eén van de grootste vogels van ons land: de kraanvogel. Het is een jong van vorig jaar, te herkennen aan zijn bruinige kop, nog zonder opvallende tekening," vertelt Ruud Wantia, boswachter bij Natuurmonumenten.

Imposante verschijning

De kraanvogel is samen met de zeearend de grootste vogel die in Nederland voorkomt. Met een spanwijdte tot wel 200 cm is de kraanvogel een imposante verschijning. Wat fantastisch is het dat we de kraanvogel de laatste jaren steeds vaker in Nederland mogen verwelkomen! En niet alleen als doortrekker. Sinds 2001 broeden kraanvogels hier. Dat is begonnen in het Fochteloërveen - op de grens van Friesland en Drenthe - en er komen steeds meer gebieden bij.

Boodschapper van geluk

In het voorjaar en in het najaar heb je in Nederland de meeste kans om kraanvogels te zien. De in Nederland doortrekkende kraanvogels broeden in Scandinavië en overwinteren in Zuid-Europa en noordelijk Afrika. Kraanvogels hebben iets bijzonders. Al eeuwenlang maken ze indruk op mensen over de hele wereld en in veel culturen heeft de kraanvogel een symbolische waarde. Boodschapper van geluk bijvoorbeeld of symbool van gezondheid.

Meer informatie over de kraanvogel lees je [hier](#).

Wijziging bestemming Lampenbroek

Lampenbroek was voor een groot deel agrarisch gebied. Omdat het gebied ingericht gaat worden voor natuur en er aanpassingen nodig zijn om veel regen in korte tijd en langere perioden van droogte het hoofd te bieden, zal de bestemming ook wijzigen. Hiervoor moet ook het bestemmingsplan van de gemeente Voorst en de gemeente Apeldoorn aangepast worden. Het plangebied Lampenbroek ligt in twee gemeenten: Apeldoorn en Voorst. Bij beide gemeenten heeft het

waterschap een (principe)verzoek ingediend om op een aantal gronden de bestemming te wijzigen.

Bestuurlijke belangstelling

Het nieuwe College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Voorst was naar aanleiding van dit verzoek geïnteresseerd in het gebied en heeft een rondleiding gekregen. Heemraad Henk Veldhuizen nam eveneens deel. Natuurmonumenten en waterschap gaven uitleg over het gebied en de betrokkenheid van de omgeving. De excursie werd enthousiast ontvangen.

Klein Amsterdam

Omgevingsmanager André van Uum, krijgt tijdens zijn bezoeken aan diverse bewoners in het gebied de vraag waar de naam 'Klein Amsterdam' vandaan komt. "Ook ik was benieuwd," vertelt André. "Een naam van een buurtschap nabij Lampenbroek die ongebruikelijk is. Na enig speurwerk werd ik geattendeerd op een leuk onderzoek

uitgevoerd door studenten van de Hogeschool Saxion te Deventer in opdracht van de Historische Vereniging Voorst. In [dit verhaal](#) laten ze mooie dingen zien over dit buurtschap. Ik deel dit graag met u. Veel leesplezier! "

Cultuurhistorie van het Lampenbroek (deel 8)

door Marten Brascamp en Eefje Huisman

De Blauwe Boer van Klarenbeek

In de Nieuwsbrief van maart 2022 vertelden we dat bij de Hessenbrug het water door een duiker onder de hoge beek doorstroomt.

Het veengebied bij de Postweg, de

Deurvaart en de Hessenallee hoorde oorspronkelijk bij het

Lampenbroek en loosde zijn water op de huidige Verloren Beek. Toen

op zeker moment de Beekbergse Beek werd verhoogd en verlegd, werd

de afvoer van het gebied afgesneden. Een duiker was de enige manier om het water alsnog kwijt te raken.

Is die duiker uit 1732, toen Teunis Jansen Pluijm de beek verhoogde en verlegde in de richting van het huidige Huize Klarenbeek? Nee waarschijnlijk niet, misschien is hij wel veel ouder!

Het gebied ten zuiden en ten oosten van Klarenbeek overstroomde vroeger regelmatig. Dat kwam omdat de IJssel in de buurt van Brummen vaak buiten zijn oevers trad en het water vrij in de richting van Voorst en Klarenbeek kon stromen. Tegelijkertijd kwam het water via de Beekbergse Beek van de hoogtes van Oosterhuizen. Als de waterpartijen elkaar dan in het Lampenbroek tegenkwamen, werd de waterstand alleen maar hoger. Hoe hoog stond het water dan?

Krepel schreef daar het volgende over:

"In 1784 keerden den dijken van deze fabricq het IJssel of liever het zijn?? water dat van Brummen Oeken Vorstonden direct hier opan vloiede, en op 29 a 30 duimen na zo hoog tegen deszelve stond als in de beek en vijver het hoogst kan opgestuwd worden, waardoor alleen bijna het geheelen ampt, binnendijks niet allee, maar ook alles wat tussen de Grote Wetering, en Veluwschen IJsseldijk zig bevind tot aan de Hulsberger sluise voor de innundatie van die weergaloze overstroming bevrijd is gebleven."

Met andere woorden: als de verhoogde dijken van de beek en de wierd er niet waren geweest, dan was het water ten westen van Klarenbeek zo naar het noorden gelopen. Dan had de hele Oost-Veluwe, van Klarenbeek tot Wapenveld onder water gestaan ... Goed dat de dijken er waren!

Vervolg Cultuurhistorie

Maar de dijken zijn misschien wel veel ouder dan uit de tijd van Pluim en Krepel.

Stond het water in 1784 hoog, ongeveer een halve meter op de Polveensweg, in 1658 was het nog veel hoger, misschien wel een meter. De waterstand in de IJssel was

enorm, de dijken langs de IJssel braken op negen plaatsen door, in Twello stond het water "bijna aan de Balkens der Huizen" en in Deventer voeren bootjes op de Brink. Bij het Lampenbroek moet het water toen zo de Oost-Veluwse polder zijn ingelopen.

We denken dat het polderbestuur na die ramp heeft besloten om de laagte bij Klarenbeek te dichten door het aanleggen van een dijk tussen de hoogtes van Oosterhuizen en die van Klarenbeek richting Voorst. Daarmee zou men de hele Oost-Veluwe tegen toekomstige overstromingen beschermen. De duiker stamt mogelijk uit die tijd en heeft Pluijm in 1732 van de dijk gebruik gemaakt om de beek op te hogen.

Over die duiker bestaat een sage die eerder door Martien Kobussen in de Regiobode is verteld.

De sage vertelt het verhaal van de oude eigenzinnige boer van de Zweep. Het water in het Lampenbroek stond weer eens heel hoog en werd via de duiker naar het noorden toe opgestuwd, in de richting van de boer van de Zweep. Die was beducht voor een overstroming en stopte een prop in de duiker. De burens die aan de andere kant van de duiker hun land hadden, waren natuurlijk des duivels, dreigden met krachtige taal en maakten de duiker weer los. Met spanning keken ze uit naar de volgende dag. Zou de boer van de Zweep het lef hebben de duiker weer dicht te maken? Toen ze de volgende morgen gingen kijken, zagen ze van verre dat de duiker weer dicht zat. Ze dreigden met moord en doodslag en kwamen gewapend met messen en grepen dichterbij. Tot hun verbijstering zagen ze het levenloze lichaam van de boer, vastgeklemd in de duiker. Hij was die nacht in het water gevallen en verdronken. Sindsdien zien mensen die op nevelige ochtenden langs de beek wandelen soms een mysterieuze blauwe waas over het water. Wie goed kijkt, kan heel misschien de 'Blauwe Boer' van de Zweep in zijn blauwe kiel voor de duiker zien liggen.

Bronnen

1. www.topotijdreis.nl
2. B.W. Krepel, Opgave der Kopermolens Klarenbeek aan den burgerij van Voorst, ca. 1816. Archief Landgoed Klarenbeek
3. Memorie van dijkschrijver Engelbert Brascamp, 1799, Gelders Archief
4. Martien Kobussen, De Blauwe Boer van Klarenbeek, ca 1991, Regiobode

Colofon

Dit is een uitgave van Waterschap Vallei en Veluwe, Steenbokstraat 10, 7312 AX Apeldoorn

Email: communicatie@vallei-veluwe.nl

Internet: www.vallei-veluwe.nl

Vormgeving: team communicatie

Aan informatie in deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.

Waterschap Vallei en Veluwe zorgt voor veilige dijken, schoon en voldoende oppervlaktewater en gezuiverd rioolwater in het gebied tussen IJssel, Nederrijn, Utrechtse Heuvelrug en Randmeren. Samenwerken en vernieuwen zijn essentieel in ons werk.

Contact (055) 5 272 911

[Afmelden](#) voor deze nieuwsbrief - Uw gegevens [wijzigen](#)